

Als og Erv, hvorved der er lagt en saæ tydelig Byrde paa dem, at de derved hemmes i den Virksomhed, der er anvist dem ved den bestaaende Lovgivning, en Virksomhed, der iøvrigt har saa meget større Betydning, som det var ønskeligt, om den kunde modtage en udvidet Form, paa Grund af de særegne Forhold, hvorunder Als og Erv med Hensyn til Skolevesenet ere stillede. Det er disse Grunde, der tale for, at et Forslag som det stillede bliver vedtaget, og jeg har allerede tidligere meddeelt dem til den ærede Ordfører for Finantsudvalget. Omendstjondt de vistnok villes findes at være særdeles vægtige, kan jeg dog godt forstaae, at man desuagtet ikke finder det ønskeligt strax uden videre at gaae ind paa Forslaget, og da jeg maa ansee det for at være tilstrækkeligt at have forberedt Thinget paa et saadant Forlangende, skal jeg derfor nu tage Endringsforslaget tilbage.

Da Ingen optog Forslaget, var det saaledes bortfaldet.

Sogsbro: Da den meget ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Bliren-Finecke), som er den første af Forslagsstillerne, ikke idag kan være tilstede af Grunde, som han ikke er Herre over, skal jeg, som ogsaa er Forslagsstiller, tillade mig at begrunde det Endringsforslag, der er stillet, om at der skulde bevilges 600 Rbd. til en Præst og Skolelærer paa List. Som jeg allerede har udtalt ved 2den Behandling, lever der paa denne eller dette Land en lille og for største Delen fattig Befolkning, som er dansktalende og dansksindet, men som ved Forholdenes Natur er henviist til den tydske Kirke i Keitum, der ligger 3 Mile derfra, og hvortil den meget vanskelige Veitid er ufremkommelig. Som Følge af, at Den har tydske Kirkesprog, har den ogsaa i det Besættelige tydske Skolesprog, idet Børnene jo skulle confirmeres paa tydske. Da nu Befolkningen ikke alene er dansktalende og dansksindet, men ogsaa hører ind under Kongeriget, er dette Forhold meget uregelmæssigt. Det er derfor, at vi have meent, at Regeriget bør komme til Hjælp, og hvede en saadan Understøttelse, at den ikke alene kunde faae en

dygtig dansk Skolelærer, men ogsaa en Mand, som desuden kunde udføre de kirkelige Handlinger for den paa selve Stedet. — Den foreslaaede Sum, 600 Rbd., vil vistnok ikke findes for høi, naar man betænker, at Alt, hvad Byen hidtil har udredet til Kirken og Skolen (og efter som den har modtaget Understøttelse fra Slesvig, maa man antage, at den heller ikke med Vilighed kan udrede mere), vilde, naar det gjordes til Penge, omtrent beløbe sig til 150 Rbd. Den hele Indtægt en saadan Mand altsaa vilde faae, var 750 Rbd. Naar han derfor skal anskaffe sig Alt, s. Ex. Bolig osv., og naar man veed, at der ikke engang findes nogen Haandværker, men at alle Fornødenheder maae bringes langveis fra, da er denne Sum vist ikke for høi, hvis man vil vente at faae en nogenlunde dygtig Mand til at overtage denne Post i denne næsten fuldkomne Sandørken. Fra Slesvigs Side ville vi ikke kunne vente nogen Vanskelighed; thi den Understøttelse, som Slesvig hidtil har givet, er ikke givet, fordi det har gjort nogen Fordring paa Skolen, men fordi det, som den barmhjertige Samaritan, er kommen Skolen tilhjælp, da den blev forladt af dem, der nærmest skulde tage sig af den, nemlig det danske Kirke- og Underviisningsministerium. I 1840 har saaledes den daværende Provindsialregjering paa Gottorp udtryffeligt udtalt, at Skolen ikke var slesvigsk, og i 1850 eller Begyndelsen af 1851 har den daværende overordentlige Regjeringscommissair, det nuværende meget ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Zillisch), udtryffeligt henviist Skolen til det danske Kirke- og Underviisningsministerium, men den blev bortviist derfra paa Grund af, at man ikke havde Penge til den. Der bliver saaledes fra slesvigsk Side ikke gjort noget Krav paa denne Skole, det er som sagt kun fordi Slesvig har Medlidenshed med den, der er forladt af sine naturlige Bestyrttere, at det har taget sig af den. Skolen og i det Hele taget Landet er dog derfor ikke ganske uden Betydning; ikke alene er det danske Folk, som vi burde hjælpe, men selve Landets Velggenhed giver dem en særegen Interesse, idet det nemlig dannes den sydlige Ryst af det beskjendte Listerdyk. Dette var vistnok en af Hovedgrunden til, at Listerland allerede i Aaret 1436;